

RE-3224

M. A. (Part - II) Examination
April / May - 2010
Sanskrit (Vedant) : Paper - VII
(१) श्रीभाष्य १-१-१
(२) अणुभाष्य (नियतांश)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70/100

सूचना/Instructions :

(१)

नीचे दशांशविल निशानीवाणी विगतो उत्तरवडी पर अवश्य लखवी. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="M. A. (Part - 2)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="Sanskrit (Vedant) - 7"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="4"/>	<input type="text"/>
Section No. (1, 2,.....): <input type="text" value="Nil"/>	
Student's Signature	

- (२) रेग्युलर विद्यार्थीओ भाटे कुल गुण-७० तथा अेक्ष्टर्नल विद्यार्थीओ भाटे कुल गुण १०० छे.
(2) Total marks are 70 for Regular students and 100 for External students.

- १ (अ) विवरणात्मक नोंध साथे कोर्ष पण अेक गद्यभंडनो अनुवाद करो : ५/८
1 (a) Translate any one paragraph adding explanatory notes : 5/8

- (१) ननु च साङ्गवेदाध्ययनादेव कर्मणां स्वर्गादिफलत्वं, स्वर्गादीनां च आयित्वं ब्रह्मोपासनस्यामृतफलत्वं च ज्ञायत एव। अनन्तरं मुक्षुर्ब्रह्मजिज्ञासायामेव प्रवर्ततां, किमर्था धर्मविचारापेक्षा। एवं तर्हि शारीरकमीमांसायामपि न प्रवतनाम्, साङ्गवेदाध्ययनादेव कृत्स्नस्य ज्ञातत्वात्। सत्यम् आपाततः प्रतीतितर्वद्यत एव, तथापि न्यायनुगृहीतस्य वाक्यस्यार्थनिश्चायकत्वादापात प्रतीतोऽप्यर्थः संशयविपर्ययो नातिवर्तते।
- (२) यदुक्ते-वेदान्तवाक्यानि निर्वशेषज्ञानै करसवस्तुमात्रप्रतिपादनपराणि 'सदेव सोम्येदमग्र आसीत्' (छा. ६/२/१) इत्येवमादीनि - इति, तदयुक्तम्, एक विज्ञानेन सर्वविज्ञान प्रतिज्ञोपपादनमुखेन सच्छब्दवाच्यस्य परस्य ब्रह्मणो जगदुपादानत्वं, जगन्निमित्तत्वं, सर्वज्ञता सर्वशक्तियोगः सत्यसंकल्पत्वं सर्वान्तरत्वं सर्वाधारता, सर्वनियमनम्-इत्याद्यनेककल्याण गुणविशिष्टतां, कृत्स्नस्य जगतस्तदात्मकतां च प्रतिपादैवंभूतब्रह्मात्मकस्त्वमसीति श्वेतकेतुंप्रतयुपदेशाय प्रवृत्तत्वाप्रकरणस्य।

RE-3224]

1

[Contd...

- (ब) रामानुजाचार्यना आधारे तत्त्वमसि महावाक्य विस्तारथी सभजवो. १०/१२
(b) Discuss in detail तत्त्वमसि महावाक्य according 10/12
'रामानुजाचार्य'.

अथवा/OR

- (ब) नीथेना पर नोध लपो : १०/१२
(b) Write note on following topics : 10/12
(१) ध्रुवानुस्मृतिः।
(२) आश्रयानुपपत्ति।
- २ (अ) विवरशात्मक नोध साथे कोरु पशु बे गद्यभंडनो अनुवाड करो : ८/१५
2 (a) Translate any two paragraphs adding explanatory 8/15
notes :
(१) न च साधारण्येन सर्व जगत्प्रति परमाण्वादीनामन्वयः संभवति।
एकस्मिन्ननुस्यूते संभवत्यनेककल्पनाया अन्याप्यत्वात्। लोके
कर्तृविशेषवदुपादानविशेषग्रहणेपि न ब्रह्मणि व्यभिचारः
अलीकप्रतीतेस्तित्वादिप्रतीतावयि सम्यगन्वयाभावान्न कार्यत्वव्यभिचारौ।
तस्माद्ब्रह्मण एव समवायित्वम्। एतत्सर्वं श्रुतिरेवाह। स आत्मानंस्वयमकुरुत
इति। (१-१-३)
(२) न च प्राणशरीररूपौ जीवो भवति तिरोहितानन्दत्वेन निराकारत्वात्।
अध्यायसेन तथात्वे त्वनुपास्यत्वमेव। इदानीमेवोपासकस्यापि तथात्वात्।
न च प्राणोदेर्लौकिकत्वम्। उपदेशनिर्धक्यप्रसंगात्। अत
आनन्दरूपप्राणशरीररूपत्वाभावान्न वाक्यार्थो जीवः।
पूर्वपक्षस्यात्तैवनिवृत्तत्वात् तु शब्दः। विज्ञानमये तु प्राप्ताप्राप्तविवेकेन
धर्मस्यैवोपासना। (१-२-३)
(३) ननुक्तं जीवस्यैवैते शब्दाः गतिश्च मनोरथादिकल्पितानामिति।
तन्निराकरणायाह तथाहि तथैव गतिशब्दौ भगवत्येव युक्तौ।
अनृतेनापिधानं हि तेषां विशेषणम्। अज्ञानावेष्टितत्वमित्यर्थः।
नत्वज्ञानपरिकल्पितत्वम्। दृष्टत्वात्। तथैव हि दृश्यते। सर्वोऽप्याह न
किञ्चिदवेदिषमिति। न च गन्तुरभाव एव। शास्त्रवैफल्यापत्तेः।
(१-३-१५)
(४) लिङ्गमित्येव। भगवत एवावस्था जीवइति। अतः संसारदशायामपि जीवो
ब्रह्मेति नात्रोक्तममुपचारो वा। अननयथा कथमात्मनस्तु कामाय सर्व
प्रियं भवतीत। न ह्यन्यस्य सर्व प्रियं भवति। मोक्षस्तु ज्ञानमेव। उत्तरत्र
कर्तव्याभावात्। अवस्थया व्यवसायात् सिद्धान्ताद्विशेषः। इतिशब्देनैतावदरे
खल्वमृतत्वमित्युपसंहारा हेतुरस्य पक्षस्येति काशकृत्स्नो मन्यते।
तस्माज्जीवोपक्रमो भगवत एवावस्थाविशेषो जीव इत्यस्य पक्षस्य लिङ्गम्।
(१-४-२२)

- (બ) કોઈ પણ બે સૂત્રો સમજાવો : ૭/૧૦
(b) Explain any two Sutras : 7/10
(૧) અથાતો બ્રહ્મજિજ્ઞાસા। (૧.૧.૧)
(૨) નાત્માશ્રુતેર્નિત્યત્વાચ્ચ તામ્યઃ। (૨.૩.૧૭)
(૩) પ્રાણગતેશ્ચ। (૩.૧.૩)
(૪) સન્ધ્યે સૃષ્ટિરાહ હિ। (૩.૨.૧)
- ૩ 'વલ્લભાચાર્યના' શુદ્ધદ્વૈતનો અર્થ સમજાવી તેના મુખ્ય સિદ્ધાંતો નિરૂપો. ૧૫/૨૦
૩ Explain the meaning of શુદ્ધદ્વૈત and examine the major 15/20
tenets as propounded by 'વલ્લભાચાર્ય'
- અથવા/OR**
- ૩ નીચેના વિષયો પર નોંધ લખો : ૧૫/૨૦
૩ Write notes on following topics : 15/20
(૧) પુષ્ટિમર્યાદાપ્રવાહા।
(૨) આવિર્ભાવતિરોભાવૌ।
- ૪ રામાનુજાચાર્યના મતે બ્રહ્મના સ્વરૂપને વર્ણવો. ૧૫/૨૦
4 Describe the nature of 'બ્રહ્મ' according to 'રામાનુજાચાર્ય'. 15/20
- અથવા/OR**
- ૪ વલ્લભાચાર્યના મતે જીવનના સ્વરૂપને વર્ણવો. ૧૫/૨૦
4 Describe the nature of 'જીવ' according to વલ્લભાચાર્ય। 15/20
- ૫ બ્રહ્મજિજ્ઞાસાના પૂર્વવૃત્ત વિશે લખો. ૧૦/૧૫
5 Write of પૂર્વવૃત્ત of બ્રહ્મજિજ્ઞાસા। 10/15
- અથવા/OR**
- ૫ વલ્લભાચાર્યના મતે 'ભક્તિમાર્ગસ્ય પ્રાધાન્યમ્' સમજાવો. ૧૦/૧૫
5 Discuss the 'ભક્તિમાર્ગસ્ય પ્રાધાન્યમ્' according to વલ્લભાચાર્ય। 10/15